

Københavns Kommune
Borups Allé 177
2400 København NV

Tilsynsudtalelse om Københavns Kommunes administration af spillestedsområdet – kommunens sagsnr. 2021-0158121

Ankestyrelsens tilsyn med kommuner og regioner (herefter tilsynet) har behandlet sagen om Københavns Kommunes administration af kommunens støtte til spillestedsområdet og kommunens tilsyn med anvendelsen af støtten, herunder til spillestederne Pumpehuset og VEGA.

Sagen har givet tilsynet anledning til at vurdere hjemmelsgrundlaget for Københavns Kommunes støtte til rytmiske spillesteder og kommunens tilsyn med støtten.

Til brug for sagens behandling har tilsynet indhentet en udtalelse fra Kulturministeriet om musikloven og driftstilskudsloven i forhold til hjemmelsgrundlaget for kommuners støtte til rytmiske spillesteder/regionale spillesteder.

Konklusion

Tilsynet vurderer på baggrund af Kulturministeriets udtalelse af 24. juni 2025, at kommuners adgang til at yde støtte til spillesteder ikke er reguleret i musikloven eller i anden lovgivning på Kulturministeriets område.

Vi vurderer, at kommuners støtte til spillesteder skal vurderes efter kommunalfuldmagtsregler.

Vi beder Borgerrepræsentationen om inden to måneder at redegøre for status for arbejdet med den gennemgang af kommunens støtte til spillesteder, som kommunen efter det oplyste har igangsat.

23. marts 2026

J.nr. 21-19733

Ankestyrelsen
Nytorv 7, 2. sal, 9000 Aalborg
Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid - reception:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-13.00

Åbningstid - telefon:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-12.00

Vi beklager den lange sagsbehandlingstid.

Sådan vurderer vi sagen

Generelt om kommunens støtte til spillesteder

Sagen har givet tilsynet anledning til at vurdere hjemmelsgrundlaget for Københavns Kommunes støtte til rytmiske spillesteder og kommunens tilsyn med støtten.

På baggrund af Kulturministeriets udtalelse af 24. juni 2025 lægger vi til grund, at musiklovens § 3 h ikke udgør en selvstændig hjemmel for kommuners adgang til at yde støtte til rytmiske spillesteder, herunder regionale spillesteder. Vi lægger også til grund, at hverken musikloven eller anden lovgivning på Kulturministeriets område er til hinder for kommunernes støtte til spillesteder.

Vi har i den forbindelse noteret, at musikloven ikke indeholder en hjemmel til kommunalt tilskud til spillesteder, men at det fremgår af bemærkningerne til loven, at kommuners adgang til at yde støtte til rytmiske spillesteder allerede eksisterer. Det er den enkelte kommunalbestyrelse, der afgør, om kommunen skal yde tilskud til et rytmisk spillested.

Københavns Kommunes støtte til rytmiske spillesteder, som f.eks. VEGA, må herefter, uanset om spillestedet måtte være udpeget som regionalt spillested, vurderes efter kommunalfuldmagtsregler.

Musikaktiviteter, herunder støtte til spillesteder for musik under henvisning til kulturelle formål, er lovlige kommunale opgaver, som kommunen kan støtte i medfør af kommunalfuldmagtsregler.

Kommunen skal føre tilsyn med, at tilskud til spillesteder anvendes i overensstemmelse med det formål, tilskuddet er bevilget til, og at kommunalfuldmagtsreglernes krav er opfyldt, herunder at støtten udelukkende bliver anvendt til varetagelsen af den lovlige kommunale opgave. Vi henviser til regelafsnittet.

På baggrund af ordlyden af driftstilskudslovens § 8, stk. 1, og Kulturministeriets udtalelse om bestemmelsen vurderer tilsynet, at kommunen som led i at være udpeget som tilsynsførende myndighed efter driftstilskudsloven, også kan og skal føre tilsyn med, at de krav,

som kommunen har opstillet som betingelse for et tilskud ydet med hjemmel i kommunalfuldmagtsregler, overholdes.

Spillestedet VEGA

Tilsynet lægger til grund, at Københavns Kommune yder et årligt driftstilskud til Koncertvirksomhedens Fond, og at kommunen ifølge rammeaftalen mellem Koncertvirksomhedens Fond, Statens Kunstfond og kommunen varetager det offentlige tilsyn med Koncertvirksomhedens Fond i medfør af driftstilskudsloven og -bekendtgørelsen.

Advokatfirmaet Horten (nu HortenDahl) har oplyst, at Koncertvirksomhedens Fond, der driver det regionale spillested VEGA, efter sine vedtægter kan varetage både lovlige kommunale og ikke-kommunale opgaver. På baggrund af HortenDahls oplysninger sammenholdt med oplysninger på VEGAs hjemmeside om udlejning af lokaler lægger vi til grund, at fonden, der driver VEGA, varetager både lovlige kommunale og ikke-kommunale opgaver.

Kommunen kan i medfør af kommunalfuldmagtsregler yde driftstilskud til fondens lovlige kommunale opgaver; musikaktiviteter med henvisning til kulturelle formål.

Det kommunale driftstilskud skal øremærkes, og kommunen skal føre tilsyn med, at fonden kun bruger de kommunale midler til de kommunale opgaver, f.eks. ved at modtage regnskabsbilag eller revisionserklæringer om midlernes anvendelse.

Kommunen skal således – som tilsynsførende myndighed – føre tilsyn med, at tilskudsmodtageren forvalter driftstilskuddet i overensstemmelse med det formål, tilskuddet er bevilget til, og i overensstemmelse med driftstilskudsloven, kommunalfuldmagtsregler og øvrige betingelser for driftstilskuddet. Det vil således være i strid med reglerne, hvis kommunen ikke som tilsynsførende myndighed efter driftstilskudsloven sikrer sig, at et bevilget tilskud opfylder kommunalfuldmagtsreglernes krav til, hvornår kommunen kan yde støtte og kravene til tilsynet med anvendelsen af støtten. Vi henviser til gennemgangen af reglerne.

Tilsynet gør ikke mere på det foreliggende grundlag.

Vi lægger vægt på det oplyste om, at det er kommunens hensigt fremover at sikre sig, at den kommunale støtte til spillestederne i

støttetilsagnet/-aftalen betinges af, at støtten øremærkes til lovlige kommunale opgaver og alene anvendes hertil.

Vi forudsætter således, at kommunen fremover fører tilsyn med, at den øremærkede støtte anvendes i overensstemmelse med det formål, som den er givet til, og alene til lovlige kommunale formål, f.eks. ved at kommunen modtager regnskabsbilag eller revisionserklæringer om midlernes anvendelse.

Vi lægger også vægt på tilkendegivelsen om, at kommunen i støttetilsagnet/-aftalen vil stille krav om, at tilskudsmodtagerens samhandel med tredjemand skal ske på armslængdevilkår, så der ikke sker maskeret udlodning. Vi lægger vægt på oplysningerne om, at kommunen vil føre et tilsyn med støttemodtageren, som lever op til kravene efter kommunalfuldmagtsreglerne. Vi forudsætter, at dette også gælder i forhold til Koncertvirksomhedens Fond og VEGA.

En eventuel bestemmelse i en fonds vedtægter, hvorefter et eventuelt overskud skal anvendes til fortsættelse af fondens aktiviteter, som kommunen lovligt kan støtte, indebærer ikke i sig selv, at det må antages, at fondens aktiviteter udøves med fortjeneste for øje. Der må imidlertid ikke være tale om oparbejdning af formue med henblik på opnåelse af overskud, der løbene eller ved fondens ophør udloddes til private. Det er således en betingelse, at der er tale om en økonomisk forsvarlig disposition, der har til formål at sikre den fortsatte drift af aktiviteterne. Vi henviser til regelafsnittet om praksis.

Særligt i forhold til Koncertvirksomhedens Fond, der driver VEGA, har vi noteret, at det fremgår af vedtægterne, at fondens overskud efter bestyrelsens nærmere bestemmelser anvendes til konsolidering og uddelinger, der er egnede til at realisere fondens formål, og at fonden, så vidt som lovgivningen tillader det, skal være berettiget til at foretage henlæggelser af fondens overskud til senere anvendelse i henhold til fondens formål. Vi forudsætter, at kommunen fører tilsyn med, at kommunens støtte ikke kan anvendes til konsolidering – opbygning af egenkapital – og uddeling i forhold til den del af fondens formål, som kommunen ikke kan støtte.

Det fremgår desuden af vedtægternes punkt 15, at en eventuel formue ved fondens opløsning skal udloddes efter bestyrelsens bestemmelse og med fondsmyndighedens godkendelse (dvs. kommunens godkendelse) til en almennyttig forening eller fond i Danmark eller et andet EU-/EØS-land. Vi gør i den forbindelse opmærksom på, at udlodning til en

almennyttig fond eller fond i et andet EU-/EØS-land ikke vil være et formål, som kommunen kan støtte. Det vil som udgangspunkt være i strid med kommunalfuldmagtsreglernes lokalitetsprincip. Kommunen skal derfor ved fondens eventuelle ophør føre tilsyn med, hvad eventuelle midler, der stammer fra kommunen, vil blive brugt til.

Pumpehuset

På baggrund af Københavns Kommunes udtalelser i sagen om Pumpehuset finder tilsynet ikke anledning til at gøre mere på det foreliggende grundlag.

Vi lægger vægt på, at kommunen i løbet af 2021 fik ændret aftalegrundlaget med Pumpehuset, da kommunen blev opmærksom på, at støtten ikke var i overensstemmelse med kommunalfuldmagtsreglerne. Vi har i den forbindelse noteret, at kommunen ikke længere yder anlægsstøtte i form af vederlagsfri anvendelse af kommunens ejendom, men har indgået dels en tidsbegrænset brugsaftale til markedsleje til og med 2028, dels en ny kulturaftale med Pumpehuset om et årligt øremærket aktivitetsbestemt tilskud i 2022-2024. Det øremærkede aktivitetsbestemte tilskud er udarbejdet i henhold til kommunens forretningscirkulære for tilskud.

I det omfang Københavns Kommune ved udløb af aftalen om aktivitetsbaseret tilskud efter 2024 fremover ønsker at yde driftstilskud til Pumpehusets varetagelse af lovlige kommunale opgaver, forudsætter vi, at kommunen fører tilsyn med, at støtten anvendes i overensstemmelse med det formål, som den er givet til, og alene til lovlige kommunale formål, f.eks. ved at kommunen modtager regnskabsbilag eller revisionserklæringer om midlernes anvendelse. Vi forudsætter også, at kommunen – hvis den ikke allerede måtte have gjort det – sikrer sig, at udbyttebetalingen fra selskaber, der i praksis måtte varetage driften af de aktiviteter, kommunen ønsker at støtte med hjemmel i kommunalfuldmagtsregler, er af begrænset omfang.

Vi henviser til regelafsnittet, herunder princippet om at en kommune ikke ved at indskyde et ekstra led mellem kommunen og virksomheden eller aktiviteten mv. kan yde en støtte, som den ikke kan yde direkte.

Vi har i øvrigt noteret tilkendegivelsen om, at Københavns Kommune generelt vil stille krav til støttemodtageres vedtægter (ikke fonde), så det sikres, at støttemodtageren i støtteperioden ikke udlodder beløb til

ejerne, som overstiger en almindelig forrentning af den indskudte kapital.

EU-statsstøttere reglerne

Tilsynet forudsætter, at Københavns Kommune løbende sikrer sig, at den støtte, kommunen yder til spillesteder, herunder Pumpehuset og VEGA, ikke er i strid med EU-statsstøttere reglerne.

Vi beder Borgerrepræsentationen om en status

Tilsynet beder Borgerrepræsentationen om inden to måneder at redegøre for status for arbejdet med den gennemgang af kommunens støtte til spillesteder, som kommunen efter det oplyste har igangsat i forbindelse med sagen. Vi beder kommunen oplyse om og sende eventuelle retningslinjer, som den måtte have udarbejdet. Vi beder kommunen redegøre for, om vores udtalelse giver kommunen anledning til ændringer i den forbindelse, herunder i forhold til eventuelle nye tilskud til Koncertvirksomhedens Fond/VEGA og Pumpehuset.

Vi offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk i anonymiseret form.

Sagens oplysninger

Jesper Nordahl skrev den 30. april 2021 til tilsynet om Københavns Kommunes administration af kommunens støtte til spillestedsområdet. Det fremgår bl.a. af henvendelsen, at kommunens praksis efter Jesper Nordahls opfattelse er ulovlig, og at kommunen har forsømt at rette op på denne praksis.

Det blev anført, at der er skabt en uholdbar konstruktion omkring de spillesteder, der er ejet af private selskaber, herunder f.eks. Pumpehuset. Det fremgår af henvendelsen, at Pumpehuset Fond har modtaget tilskud fra Københavns Kommune, men at fonden ingen aktiviteter har udover at videreformidle kommunens tilskud til Pumpehuset A/S, der efter det oplyste bl.a. har foretaget meget store udlodninger til sine ejere. Jesper Nordahl anførte, at tilskuddene til Pumpehusets Fond og Pumpehuset A/S derfor er ulovlige.

Jesper Nordahl anførte også, at Københavns Kommune ikke fører tilsyn med, at tilskud til spillestederne alene anvendes til lovlige kommunale formål, herunder f.eks. kommunens tilskud til spillestedet VEGA, der er organiseret gennem Koncertvirksomhedens Fond. Det fremgår af

henvendelsen, at fonden har modtaget omfattende offentlige tilskud, herunder fra Københavns Kommune. Følgende fremgår bl.a. af henvendelsen:

”Spillestedet VEGA har en forretningsmodel, hvor over 50 % af virksomheden indtjening kommer fra ren bardrift, gennem eksempelvis Ideal Bar, fra udlejning til private fester som julefrokoster, firmafester og lignende og i særlig grad fra udlejning til private aktører med henblik på opnåelse af profit. Størstedelen af VEGAs koncerter er ikke koncerter arrangeret af VEGA, men koncerter arrangeret af virksomheder der blot har lejet lokalerne af VEGA.

Intet af ovenstående er lovlige, kommunale formål. Derfor skal støtten øremærkes og Københavns Kommune skal føre opsyn med, at støttemidlerne alene bruges til lovlige kommunale formål. Dette sker ikke og tilskudsmidler bruges i stor stil til ikke-lovlige, kommunale formål.”

Tilsynet bad den 31. maj 2021 Københavns Kommune om en udtalelse.

Kommunens støtte til spillestedet Pumpehuset

Den 21. oktober 2021 modtog tilsynet udtalelse af 20. oktober 2021 fra kommunen om kommunens støtte til Pumpehuset.

Af Københavns Kommunes udtalelse fremgår bl.a. følgende:

”Vedrørende Pumpehuset

Pumpehuset er et spillested for rytmisk musik, som er beliggende i en kommunal bygning. Pumpehuset er ikke et regionalt spillested, jf. musikloven. Pumpehuset er organiseret som en fond.

Som led i det igangværende arbejde med gennemgang af tilskudsområdet i Københavns Kommune havde kommunens Interne Revision (IR) gennemgået det daværende aftalekompleks mellem Kultur- og Fritidsforvaltningen og Pumpehuset. IR havde i en revisionsrapport i foråret 2020 peget på en række problematiske forhold i aftalekomplekset.

Den tidligere aftale med Pumpehuset løb fra 2017 til og med 2024, og kunne ikke ensidigt opsiges af kommunen. Aftalen bestod dels af en tilskudsftale, dels af en kulturaftale. Tilskuddet blev i den

tidligere aftale givet i form af huslejevritagelse i alle otte år samt et direkte driftstilskud i de første fire år.

På baggrund af de af IR rejste forhold, havde Kultur -og Fritidsforvaltningen anmodet advokatfirmaet DLA Piper om at foretage en nærmere juridisk vurdering af sagen.

DLA Piper havde på denne baggrund gennemgået aftalegrundlaget mellem Pumpehuset og Københavns Kommune. Advokatfirmaets hovedkonklusioner er følgende:

- Kultur- og Fritidsforvaltningen kan yde støtte til fonden Pumpehuset (i det følgende: fonden) inden for rammerne af kommunalfuldmagtsreglerne. Dette skyldes, at fonden har til formål at udøve aktiviteter af generel, kulturel karakter som Kultur- og Fritidsforvaltningen selv vil kunne udøve.
- Konstruktionen/aftalegrundlaget betyder imidlertid, at driften varetages af henholdsvis et aktieselskab og et anpartsselskab. Da aftalegrundlaget ikke indeholder bestemmelser om udbyttebegrænsning for aktieselskabet og anpartsselskabet, vil den ydede støtte således kunne medføre begunstiggelse af enkeltpersoner samt indirekte støtte til erhvervsvirksomhed.
- Med de rette vilkår vil den ydede støtte formentlig kunne omfattes af kommunalfuldmagtsreglerne – imidlertid er den konkrete implementering ikke foregået i overensstemmelse med kommunalfuldmagtsreglerne.

På Kultur- og Fritidsudvalgets møde den 29. april 2021 forelagde forvaltningen udkast til en ny aftale, som blev godkendt af udvalget.

Der er i oktober 2021 indgået en ny aftale med Pumpehuset.

Med den nye aftale betales markedsleje for bygningen. KEID (Københavns Ejendomme) har foretaget en valuarvurdering af bygningen, og markedslejen er fastsat til 1,4 mio. kr. årligt. Der er indgået en tidsbegrænset brugsaftale med markedsleje frem til og med 2028.

Herudover er der indgået en ny kulturaftale med Pumpehuset med et øremærket aktivitetsbestemt tilskud [...] årligt i 2022, 2023 og 2024 [...]. Det øremærkede aktivitetsbestemte tilskud er

udarbejdet i henhold til kommunens forretningscirkulære for tilskud og efter dialog med Københavns Kommunes Interne Revision.

Københavns Kommunes Interne Revision vurderer at sagen nu er løst.”

Om kommunens administration af støtte til spillestedsområdet, herunder om tilskud til spillestedet VEGA

Af Københavns Kommunes udtalelse den 21. oktober 2021 fremgår følgende om spillestedet VEGA:

”Vedrørende VEGA

[...] har Kultur- og Fritidsforvaltningen iværksat en undersøgelse af, hvorvidt driftstilskuddet til VEGA er i overensstemmelse med de gældende regler på området samt en generel gennemgang af samtlige spillesteders tilskud. Kultur- og Fritidsforvaltningen har på den baggrund anmodet advokatfirmaet Horten om juridisk bistand i sagen, og der henvises til særskilt henvendelse fra Horten til Ankestyrelsen i sagen om VEGA.”

Advokatfirmaet HortenDahl sendte den 21. oktober 2021 en udtalelse om kommunens administration af støtte til spillestedsområdet, herunder om tilskud til VEGA.

Af advokatfirmaets udtalelse fremgår bl.a. følgende:

”2. SAGENS FAKTUM

2.1 Støtte og rammeaftale

Kommunen og Statens Kunstfond yder støtte til fonden i form af et årligt driftstilskud. Statens Kunstfond er hovedtilskudsyder.

De forventede årlige tilskud fremgår af en 4-årig rammeaftale, men således at der ikke med rammeaftalen er givet bindende tilsagn om tilskud i hele aftaleperioden, idet bindende tilsagn om støtte gives for et år ad gangen i et bevillingsbrev.

[...]

Det fremgår af rammeaftalens punkt 6, at det er kommunen, der varetager det offentlige tilsyn med fonden. Dette tilsyn sker i

henhold til driftstilskudsbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Rammeaftale for perioden 2021- 2024 er vedlagt som bilag 1.

2.2 Organisering og vedtægter

Fonden driver spillestedet VEGA.

Det følger af formålsbestemmelsen i vedtægterne for fonden, at fonden blandt andet har til formål at sikre rammerne for et levende musikmiljø, at drive et mindre spillested for rytmisk musik og at drive restaurationsvirksomhed.

Det må på baggrund af formålsbestemmelsen lægges til grund, at fonden kan varetage både lovlige kommunale opgaver og ikke-lovlige kommunale opgaver.

Fondens overskud anvendes efter bestyrelsens nærmere bestemmelser til konsolidering og uddelinger, der er egnede til at realisere fondens formål, og af fondens overskud skal fonden, så vidt som lovgivningen tillader det, være berettiget til at foretage henlæggelser til senere anvendelse i henhold til fondens formål, jf. vedtægternes punkt 14.

Ved fondens opløsning skal en eventuel formue ifølge vedtægternes punkt 15 udloddes efter bestyrelsens bestemmelse og med fondsmyndighedens godkendelse (dvs. kommunens godkendelse) til en almennyttig forening eller fond i Danmark eller et andet EU-/EØS-land.

Der er ikke i vedtægterne fastsat bestemmelser om udbyttebegrænsning.

Fondens vedtægter er vedlagt som bilag 2.

[...]

4. BEMÆRKNINGER TIL SAGEN

Kommunen har i en årrække administreret tilskudsordningen til de regionale spillesteder ud fra, at musikloven udgjorde

hjemmelsgrundlaget ikke alene for den statslige, men også for den kommunale støtte.

Dette må blandt andet ses i sammenhæng med den historiske tilblivelse af den relevante støttebestemmelse i musikloven, dels at kommunen har ført tilsyn med fonden i henhold til den skrevne lovgivning på området, jf. driftstilskudsloven og bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010.

Musiklovens ordlyd samt forarbejder giver imidlertid anledning til tvivl om, hvorvidt loven udtømmende regulerer den kommunale støtte, [...], og kommunen hører derfor gerne Ankestyrelsens vurdering af dette spørgsmål – eventuelt gennem indhentelse af en udtalelse herom fra Kulturministeriet.

Hvis Ankestyrelsen måtte nå frem til, at kommunens mulighed for at støtte de regionale spillesteder ikke skal findes i musikloven, men alene i de uskrevne kommunalfuldmagtsregler, vil kommunen fremadrettet sikre følgende i forbindelse med sin støtte, [...]:

- At den kommunale støtte i støttetilsagnet/støtteaftalen betinges af, at støtten alene anvendes til lovlige kommunale opgaver.
- At der efter omstændighederne stilles krav til støttemodtagerens vedtægter, så det sikres, at støttemodtageren i støtteperioden ikke udlodder beløb til ejerne, som overstiger en almindelig forrentning af den indskudte kapital (gælder dog ikke for støtte til fonde).
- At kommunen i støttetilsagnet/støtteaftalen stiller krav om, at tilskudsmodtagerens samhandel med tredjemand skal ske på armslængdevilkår, så der ikke sker maskeret udlodning.
- At kommunen også fører et tilsyn med støttemodtageren, som lever op til kravene efter kommunalfuldmagtsreglerne.”

Det fremgår af en oversigt over kommende koncerter og musikoplevelser på VEGAs hjemmeside www.vega.dk, at der er programsat flere koncerter med udenlandske artister og bands mv. Det fremgår også af VEGAs hjemmeside, at VEGAs sale og lokaler kan lejes til f.eks. events, fester og konferencer.

Høring af Kulturministeriet om regelgrundlaget for kommunal støtte til spillesteder

Tilsynet bad den 17. marts 2022 Kulturministeriet om en udtalelse om musikloven og driftstilskudsloven i forhold til hjemmelsgrundlaget for kommuners støtte til rytmiske spillesteder/regionale spillesteder.

Tilsynet har den 24. juni 2025 modtaget en udtalelse fra Kulturministeriet. Kulturministeriet har oplyst, at den statslige støtte til rytmiske spillesteder administreres af Slots- og Kulturstyrelsen, hvorfor ministeriet har indhentet bidrag til besvarelsen fra Slots- og Kulturstyrelsen. Af udtalelsen fremgår bl.a. følgende:

"Svar på spørgsmål 1

Det er Kulturministeriets vurdering, at kommunernes adgang til at støtte rytmiske spillesteder ligger uden for musikloven, og i stedet må findes i fx kommunalfuldmagtsreglerne. Musikloven indeholder alene hjemmel til det statslige tilskud til rytmiske spillesteder, mens musikloven ikke danner en selvstændig hjemmel for den kommunale støtte til rytmiske spillesteder. Dette uddybes nedenfor.

Bestemmelsen i § 3 h findes i musiklovens kapitel 2 b, som blev indsat ved lov nr. 341 af 17. maj 2000 om ændring af musikloven (Rytmiske spillesteder). Det fremgår af bestemmelsen, at Statens Kunstfond kan yde støtte til rytmiske spillesteder, der modtager et kommunalt tilskud.

Bestemmelsen indeholder ikke eksplicit hjemmel til kommunalt tilskud, men alene til statsligt tilskud. Det er på den baggrund Kulturministeriets vurdering, at bestemmelsen alene regulerer, hvornår Statens Kunstfond kan yde tilskud til rytmiske spillesteder efter § 3 g (som omhandler Statens Kunstfonds adgang til at yde tilskud inden for de af finansloven givne rammer). Dog fremgår, at det er en forudsætning for Statens Kunstfonds tilskud, at spillestedet modtager kommunal støtte.

Følgende fremgår desuden af de specielle bemærkninger til loven (lovforslag nr. 184, fremsat den 2. februar 2000) vedrørende kommunernes adgang til at yde tilskud:

"Et statsligt tilsagn om tilskud udløser ikke krav om efterfølgende kommunalt eller amtskommunalt tilskud. Det vil således fortsat være den enkelte kommunalbestyrelse eller det enkelte amtsråd, der afgør, hvorvidt der skal ydes tilskud til et givent rytmisk spillested. På samme måde udløser kommunale

og amtskommunale tilsagn om tilskud til et givent rytmisk spillested ikke automatisk et statsligt tilskud. Lovforslaget lægger således op til en kunststøtteordning, hvor kommuner og amtskommuners engagement er frivilligt, mens det statslige engagement baseres på en musikfaglig vurdering, foretaget af Statens Musikråd (i dag Staten Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Musik).” [Kulturministeriets kursivering]

Kulturministeriet bemærker, jf. ovenstående, at det ifølge musikloven er den enkelte kommunalbestyrelse mv., der afgør, om der skal ydes tilskud til et rytmisk spillested. Loven indeholder ikke en ny hjemmel til tilskud, men det fremgår af bemærkningerne, at kommunernes adgang til at yde støtte til rytmiske spillesteder allerede eksisterer.

Kulturministeriet vurderer således, at bestemmelsen i § 3 h ikke udgør en selvstændig hjemmel for kommuners adgang til at støtte rytmiske spillesteder.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt den kommunale støtte ydes med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne bemærker Kulturministeriet, at disse regler ligger uden for Kulturministeriets ressort.

[...]

Svar på spørgsmål 2

Kulturministeriet forstår spørgsmålet således, at der ønskes svar på, hvorvidt kommuners adgang til at yde støtte til spillestederne er udtømmende reguleret ved lov på Kulturministeriets område eller ej.

I forlængelse af besvarelsen af spørgsmål 1 bemærkes, at det er Kulturministeriets opfattelse, at kommuners adgang til at yde støtte til spillesteder ikke er selvstændigt reguleret i musikloven eller anden lovgivning på ministeriets område.

Spørgsmål 3

I det omfang kommunal støtte til musikaktiviteter, f.eks. støtte til ovenfor nævnte rytmiske spillesteder, ydes med hjemmel i musikloven, beder vi også Kulturministeriet om en udtalelse om, hvorvidt det er en betingelse efter musikloven, at tilskudsmodtager

ved løsning af den opgave, som modtageren får støtte til, ikke opnår økonomisk vinding.

Svar på spørgsmål 3

Jf. svar på spørgsmål 1 er der ikke i musikloven selvstændig hjemmel til kommunernes tilskud til rytmiske spillesteder.

Kulturministeriet kan dog oplyse, at der i driftstilskudsloven er hjemmel til, at en tilskudsmodtager kan videreføre over- eller underskud til anvendelse for tilskudsmodtagerens formål i følgende regnskabsår, medmindre andet er besluttet i forbindelse med afgørelsen om ydelse af tilskud, jf. § 7, stk. 2. Dette gælder, når overskud (og underskud) forbliver inden for institutionens (virksomhedens) driftsøkonomi (egenkapital el.lign.), og et eventuelt overskud anvendes inden for institutionens formål i et senere år.

Kulturministeriet bemærker, at en modtager af et statsligt driftstilskud ikke kan opnå økonomisk vinding i overensstemmelse med formålet for det bevilgede tilskud, idet dette ikke vil udgøre et legitimt og formålsbestemt tilskudsbehov.

Spørgsmål 4

Kan en kommune, i det omfang den er tilsynsførende myndighed efter driftstilskudsloven, føre tilsyn med og sikre sig, at kommunens tilskud alene går til lovlige kommunale formål, og at tilskudsmodtageren ikke opnår økonomisk vinding?

Svar på spørgsmål 4

Det følger af driftstilskudslovens § 8, stk. 1, 1. pkt., at den tilsynsførende myndighed, der som udgangspunkt er den offentlige hovedtilskudsyder, *”skal føre tilsyn med, om tilskudsmodtageren forvalter driftstilskuddet i overensstemmelse med det formål, tilskuddet er bevilget til, og i overensstemmelse med denne lov og anden lovgivning, regler fastsat i medfør af denne lov eller anden lovgivning, indgåede aftaler, jf. § 9, og øvrige betingelser for driftstilskuddet”*.

Jf. svar på spørgsmål 3 finder Kulturministeriet ikke, at økonomisk vinding vil udgøre et legitimt og formålsbestemt tilskudsbehov for statslige tilskud. Driftstilskudslovens § 8 giver en kommune, hvis denne yder den største del af det offentlige driftstilskud til tilskudsmodtageren, jf. driftstilskudslovens § 2, stk. 1, mulighed

for at føre direkte tilsyn med, om de betingelser kommunen har opstillet for støttemodtagelse.”

Høring om EU-statsstøttereglerne i forhold til spillestedet Pumpehuset

Tilsynet bad den 17. marts 2022 Københavns Kommune om at vurdere, om kommunens støtte til Pumpehuset er i overensstemmelse med EU-statsstøttereglerne. Vi henviste til, at det fremgik af en oversigt over kommende koncerter og musikoplevelser på Pumpehusets hjemmeside www.pumpehuset.dk, at der var programsat flere koncerter med udenlandske artister og bands mv.

Københavns Kommune svarede den 6. juli 2022 (brev dateret den 5. juli 2022), at det er kommunens samlede vurdering, at kommunens støtte til Pumpehuset er forenelig med EU statsstøtteregler, da støtten efter kommunens opfattelse ikke har samhandelspåvirkning.

Regler og praksis

Musiklovens kapitel 2 b har følgende ordlyd:

”Kapitel 2 b

Rytmiske spillesteder

§ 3 g. Statens Kunstfond kan inden for en beløbsramme fastsat på finansloven yde tilskud til rytmiske spillesteder til udgifter forbundet med musikdriften.

Stk. 2. Tilskud efter stk. 1 kan ydes i form af honorarstøtte eller som tilskud til regionale spillesteder.

§ 3 h. Statens Kunstfond kan yde tilskud efter § 3 g til rytmiske spillesteder, der modtager et kommunalt tilskud til musikdriften.

§ 3 i. Regnskab for tilskud, der modtages efter § 3 g, godkendes af de tilskudsgivende kommuner og indsendes herefter til Statens Kunstfond.

Stk. 2. Kulturministeren fastsætter nærmere regler for kommunalbestyrelsens behandling af regnskaber efter stk. 1.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse for tilskud, der ydes som driftstilskud.”

Driftstilskudslovens § 7 og § 8, stk. 1 og 2, har følgende ordlyd:

”Kapitel 5

Budget, regnskab, revision og tilsyn

§ 7. Inden for rammerne af sit budget disponerer tilskudsmodtageren ved anvendelsen af de offentlige tilskud og øvrige indtægter under et.

Stk. 2. Tilskudsmodtageren kan videreføre over- eller underskud til anvendelse for tilskudsmodtagerens formål i følgende regnskabsår, medmindre andet er besluttet i forbindelse med afgørelsen om ydelse af tilskud.

Stk. 3. Kulturministeren fastsætter nærmere regler for budgettet for tilskudsmodtagers drift og for regnskabsafklæggelse og revisionens udførelse.

§ 8. Den offentlige hovedtilskudsyder skal føre tilsyn med, om tilskudsmodtageren forvalter driftstilskuddet i overensstemmelse med det formål, tilskuddet er bevilget til, og i overensstemmelse med denne lov og anden lovgivning, regler fastsat i medfør af denne lov eller anden lovgivning, indgåede aftaler, jf. § 9, og øvrige betingelser for driftstilskuddet. Den offentlige hovedtilskudsyder kan beslutte, at en tilskudsmodtager skal underlægges et skærpet tilsyn.

Stk. 2. Efter aftale mellem kulturministeren og en eller flere kommuner eller anden offentlig tilskudsydende myndighed kan tilsynet med en tilskudsmodtagers virke varetages af en offentlig myndighed, der ikke er den offentlige hovedtilskudsyder.”

Det følger af driftstilskudsbekendtgørelsens kapitel 2, at bl.a. fonde, aktie- og anpartsselskaber, der modtager et årligt driftstilskud over 200.000 kr. fra Kulturministeriet, skal sende årsregnskab revideret i overensstemmelse med bekendtgørelsen, ledelsesberetning og revisionsprotokollat til den tilsynsførende myndighed, og at det fremsendte årsregnskab m.v. skal godkendes af den tilsynsførende myndighed.

Kommunalfuldmagtsregler

Det antages, at en kommune inden for kommunalfuldmagtsreglerne under henvisning til det kulturelle formål kan engagere sig i musik, herunder f.eks. musikfestivaler og musikhus. Det gælder også spillesteder for musik. Vi henviser til Kommunernes opgaver –

Kommunalfuldmagten mv., Karsten Revsbech m.fl., Djøf Forlag, 4. udgave 2023, side 439-440, 443 og 446.

Kommunernes adgang til at iværksætte foranstaltninger efter kommunalfuldmagtsreglerne begrænses af lokalitetsprincippet. Dette indebærer, at en kommune som udgangspunkt kun kan varetage eller støtte opgaver, som interesssemæssigt er knyttet til kommunen. Lokalitetsprincippet medfører derved, at en kommune ikke kan varetage eller støtte opgaver, der alene eller i det væsentlige er af interesse for borgere uden for kommunen.

En kommune kan støtte en fond i det omfang, fonden varetager lovlige kommunale formål.

Kommuner må efter kommunalfuldmagtsreglerne som hovedregel ikke yde direkte eller indirekte individuel støtte til erhvervsvirksomheder. Kommuner kan dog yde individuel økonomisk støtte, hvis de derved varetager en lovlig kommunal interesse.

Hvis en kommune støtter en koncert, der arrangeres af en privat virksomhed, der også har aktiviteter, som kommunen ikke selv kan varetage, skal støtten øremærkes til den lovlige opgave.

Det er en forudsætning, at kommunen fører kontrol med, at virksomheden kun bruger de kommunale midler til den pågældende kommunale opgave. Det kan bl.a. ske ved, at kommunen modtager regnskabsbilag eller ved revisorerklæring om midlernes anvendelse.

Det er endvidere en betingelse, at virksomheden ikke opnår et unormalt stort udbytte. Det skyldes, at kommunen ikke må anvende sine midler til at sikre virksomheden en økonomisk gevinst på kommunens bekostning. Kommunen skal derfor sikre sig, at udbyttebetalingen fra en støttet privat virksomhed bliver af begrænset omfang. Det antages, at dette indebærer, at virksomhedens udbytte må begrænses til, hvad der svarer til normal forrentning af den investerede kapital.

Er der tale om en privat enhed, som tilstræber økonomisk overskud, bør støtten normalt gives i form af en underskudsgaranti, således at kommunens støtte ikke medgår til at skabe eller øge et overskud hos den private.

Anlægsstøtte kan som hovedregel ikke øremærkes.

Endelig gælder et krav om forholdsmæssighed, som indebærer, at der kun kan ydes støtte til en aktivitet i et omfang, der svarer til den kommunale interesse.

Vi henviser til Kommunernes opgaver – Kommunalfuldmagten mv., Karsten Revsbech m.fl., Djøf Forlag, 4. udgave 2023, side 404-405, 296-297 og 109.

En kommune kan ikke ved at indskyde et ekstra led mellem kommunen og virksomheden eller aktiviteten mv. yde en støtte, som den ikke kan yde direkte (mellemedsteorien). I modsat fald ville der være tale om omgåelse. Vi henviser til Kommunernes opgaver – Kommunalfuldmagten mv., Karsten Revsbech m.fl., Djøf Forlag, 4. udgave 2023, side 289-290.

Praksis

Af Statsforvaltningens udtalelse af 19. maj 2015 om lån til fond til opførelse af et anlæg med bl.a. skibakke fremgår bl.a. følgende:

”Ved vurderingen af, om en fonds aktiviteter udøves med fortjeneste for øje, må der efter kommunalfuldmagtsreglerne tages udgangspunkt i, om fondens formål er at opnå fortjeneste. I den forbindelse må der blandt andet lægges vægt på, hvilket formål der er angivet i fondens vedtægter.

En eventuel bestemmelse i en fonds vedtægter, hvorefter et eventuelt overskud skal anvendes til fortsættelse af fondens aktiviteter, som kommunen lovlige kan støtte, indebærer ikke i sig selv, at det må antages, at fondens aktiviteter udøves med fortjeneste for øje. Der må imidlertid ikke være tale om oparbejdning af formue med henblik på opnåelse af overskud, der løbene eller ved fondens ophør udloddes til private. Det er således en betingelse, at der er tale om en økonomisk forsvarlig disposition, der har til formål at sikre den fortsatte drift af aktiviteterne.

Der kan herom henvises til udtalelse af 27. marts 2007 fra det daværende Indenrigs og Sundhedsministeriet til Skanderborg Byråd om betydningen af Skanderborg Festival Klubs vedtægter om frembringelse og anvendelse af overskud for Skanderborg Kommunes adgang til at støtte klubben.

Da det af udkast til vedtægter for Fonden Amager Bakke - Copenhill fremgår, at fondens formål er almennyttigt [...] og at et eventuelt overskud skal anvendes i overensstemmelse med fondens formål, herunder at bestyrelsen, såfremt fonden opløses, træffer beslutning om anvendelse af fondens formue til fondens formål [...], er det Statsforvaltningens opfattelse, at vedtægterne ikke giver grundlag for at antage, at fondens aktiviteter skal udøves med fortjeneste for øje, eller at der i øvrigt vil kunne ske en økonomisk begunstiging af enkeltpersoner.”

Vederlagsfri brug af kommunal ejendom og huslejetilskud udgør anlægsstøtte, jf. herved bl.a. Indenrigs- og Sundhedsministeriets udtalelse af 20. januar 2023 om kommuners adgang til at yde støtte til private aktører der både varetager kommunale og ikke-kommunale opgaver.

EU-statsstøttereglerne

Kommuners opgavevaretagelse, herunder støtte til private eller aktiviteter, skal være i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler, jf. artiklerne 107 og 108 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Varetagelse af opgaver på kommercielle vilkår eller støtte til en erhvervsvirksomheds varetagelse af kommunale opgaver må således, uanset at støtten måtte være i overensstemmelse med kommunalfuldmagtsreglerne, ikke være i strid med EU's statsstøtteregler.

Tilsynets kompetence

Vi fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Vi kan udtale os om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven.

Venlig hilsen

Julie Sinkbæk Juuel

Kopi er sendt til:

Jesper Nordahl
Kulturministeriet

Vi har anvendt:

Lov om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 69 af 23. januar 2024

Musikloven, senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 318 af 18. marts 2025

Lov nr. 1531 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet med senere ændring

Bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet

Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF)